

Arbeidsmarktflits

Brussel, heen en terug - pendel tussen provincies

23 November 2004

In Vlaanderen zijn er volgens de Enquête naar de Arbeidskrachten in 2003 ongeveer 526 000 personen van 15 tot en met 64 jaar die werken in een andere provincie dan de woonplaats, dat is zowat een op vijf (21%) van de Vlaamse werkenden. Walen (25%) pendelen vaker dan Vlamingen, en Brusselaars beduidend minder (15%). Hooggeschoolden pendelen dubbel zo vaak als laaggeschoolden: in Vlaanderen pendelt 29% van de hooggeschoolden en slechts 15% van de laaggeschoolden.

Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de provincies. Algemeen beschouwd kunnen we stellen dat de provincies met een zwakker ontwikkelde werkgelegenheid een grotere pendelintensiteit kennen.

Tabel. Het aantal interprovinciale pendelaars (15-64 jaar) en de interprovinciale pendelintensiteit (De provincies en gewesten; 2003)

	Interprovinciale pendel		Werkgelegenheidsgraad 2002 (jobs per 100 inwoners)
	Pendelaars (n)	Pendelintensiteit (%)	
Vlaams-Brabant	191 000	43	61,8
Oost-Vlaanderen	140 000	24	59,8
Limburg	60 000	19	58,6
Antwerpen	83 000	13	68,5
West-Vlaanderen	51 000	11	68,8
Waals-Brabant	72 000	51	56,1
Luxemburg	33 000	34	55,1
Namen	49 000	29	52,4
Henegouwen	100 000	23	49,3
Luik	44 000	12	55,5
Vlaams Gewest	526 000	21	64,0
Waals Gewest	298 000	25	52,8
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	53 000	15	106,5
België	878 000	22	64,5

Woot: de interprovinciale pendelintensiteit is het aandeel werkende inwoners dat werkt in een andere provincie dan de provincie van de woonplaats. We beschouwen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als een afzonderlijke provincie.
Bron: NIS EAK, NIS Bevolkingsstatistieken, RSZ-LATG, RSZPPO, RSVZ (Bewerking Steunpunt WAV)

De grootste interprovinciale pendelintensiteit wordt opgemeten in Waals-Brabant (51%) en in Vlaams-Brabant (43%). Ook Luxemburg (34%) en Namen (29%) kennen een bovengemiddelde pendelintensiteit. Antwerpen, West-Vlaanderen en Luik tellen het kleinste aandeel pendelaars naar een andere provincie. Globaal zien we dat een laag werkgelegenheidsniveau samengaat met een hoge pendelintensiteit. Dus hoe meer jobs per honderd inwoners (werkgelegenheidsgraad) een provincie heeft, hoe minder werkenden er naar een andere provincie pendelen. In Vlaanderen kennen Vlaams-Brabant (61,8 jobs per 100 inwoners), Oost-Vlaanderen (59,8) en Limburg (58,6) allemaal een lage werkgelegenheidsgraad en een hoge pendelintensiteit, terwijl dat voor West-Vlaanderen (werkgelegenheidsgraad van 68,8) en Antwerpen (68,5) net omgekeerd is. Inwoners van provincies met een lager werkgelegenheidsniveau zijn aangewezen op pendel naar provincies met een sterker ontwikkeld werkgelegenheidsniveau. Brussel buiten beschouwing gelaten is Antwerpen de enige provincie die meer pendelaars verwelkomt dan uitzwaait (zonder rekening te houden met inkomende en uitgaande grensarbeid). Alle andere provincies hebben een negatief pendelsaldo (niet in tabel).

Brussel is veruit de populairste bestemming bij de pendelaars. Van de 526 000 pendelende Vlamingen zijn er 223 000 die in Brussel werken. Een groot deel daarvan werkt in de Brusselse niet-commerciële dienstensector, met op kop het openbare bestuur. Van deze 223 000 Vlamingen die in Brussel werken zijn er 113 000 hooggeschoold, terwijl er maar 12 000 Brusselse hooggeschoolden in Vlaanderen werken. Dat betekent dat Vlaanderen netto zowat 100 000 hooggeschoolden uitstuurt naar de Brusselse arbeidsmarkt.

Meer informatie vindt u in hoofdstuk 19 'Brussel, heen en terug', in het Jaarboek over de arbeidsmarkt in Vlaanderen, editie 2004.